

[Jørgen Gram.]

en foranstaltning, man lige har prøvet at spare noget ved, men der har hidtil ikke kunnet samles flertal herom. Og jeg kunne nævne en række andre opgaver, som det var på sin plads at tage op for at se, om der kunne spares noget, men det ligger udenfor det til forhandling værende spørgsmål.

Elevtallet på skolerne er meget skiftende, for ingen kan tvinge eleverne til at blive længere, end de selv vil. Nogle bliver i nogle dage, andre nogle uger, muligvis får de arbejde, eller også har de blot ikke lyst til at blive. Når ny tilgang på nogle af skolerne så udebliver, står hele apparatet og venter; det er klart, at med fuld belægning på skolerne ville elevprisen pr. dag blive formindsket. Nogle af forstanderne havde straks øje for dette, og for et par år siden begyndte nogle af skolerne igennem pjecer at reklamere for tilgang til skolerne ved at give oplysninger om de for eleverne relativt tiltalende opholdsbetingelser. Det tilsynsførende rigsdagsudvalg standsede dette, idet opholdet på skolerne ikke burde fremstilles som og ikke burde være et attråværdigt kurophold.

I indeværende finansår har ministeren stillet krav om, at 75 pct. af beløbet skal forbeholdes de tvangshenviste og kun 25 pct. være til rådighed for de frivillige. Den skole, jeg har et vist tilsyn med, har af den grund måttet afvise adskillige frivillige, hvilket fordyrer gennemsnitsprisen pr. elevdag, hvis de tvangshenviste ikke kommer. Netop dette forhold bevirker en aflastning af arbejdsløshedskasserne og dermed af statskassen, men det kommer ikke umiddelbart frem, når man ser på regnskabet for de her omhandlede skoler. Hvis f. eks. København eller en anden by henviser 20 arbejdsløse til en skole, rejser måske 5 til skolen, medens de 15 vægrer sig derved. Disse 15, hvis ret til arbejdsløshedsunderstøttelse bortfalder, må klare sig selv, hvilket er til fordel for staten og arbejdsløshedskasserne, men på skolen står pladserne åbne og venter på de 15, og derved fordyres den gennemsnitlige elevdag for skolen.

Jeg kan nævne et andet punkt. De kortvarige ophold og den skiftende karakter, det hele får, rejser spørgsmål om betimeligheden af at kræve gymnastikundervisning gennemført. Nogle få ugers eller et par måneders gymnastik kan i hvert fald ikke slå igennem som fysisk eller på anden måde opdragende. Der er stillet krav om opførelse af to nye gymnastikskoler. Jeg mener, at

de burde spares, men det er jo noget, som bestemmes af ministeren, og det kan i hvert fald rigsdagsudvalget ikke træffe bestemmelse om.

Det er nævnt, at skolerne i hovedsagen kun er i drift i vinterhalvåret. Det er klart, at det må belaste budgettet hårdt, hvis hele lærer- og lederstaben for fuld løn skal fastholdes året rundt. Dette har jeg påpeget tidligere. Der er 8—9 lærere og ledere ved hver skole. Måske er dette rigeligt også om vinteren, men lovens og ministerens krav om, at eleverne skal opøves i alsidigt praktisk arbejde og have undervisning i dansk, regning, gymnastik o. lign., gør jo, at lærer- og lederstaben må blive stor. Dog tror jeg, at f. eks. almindelige arbejdsledere, regnskabsførere o. lign. blot skal være der for den tid, en skole varer, eller også kan en del af funktionærstaben skaffe sig andet arbejde om sommeren, når der stilles krav derom, således at udgifterne til lærerstaben kan bringes ned.

Den højtærede minister og andre har kritiseret, at der, som det blev nævnt også af den foregående ærede taler, ansættes husassistenter til rengøring af de unge menneskers værelser. Hvis dette er tilfældet, skal jeg ikke modsige denne kritik. Det hører med til god ungdomsopdragelse, at også unge karle lærer at holde rent om sig selv, og på den skole, jeg har med at gøre — jeg taler om den, fordi jeg ved det bestemt —, er det i hvert fald sådan, at eleverne selv reder deres senge og selv fejrer — selvfølgelig, vil jeg tilføje. Derimod påpeger forstanderen for den pågældende skole — det er vel også sådan andre steder —, at hvis eleverne også skulle vaske gulv, holde skolestuerne i orden og forrette al køkkentjeneste, derunder madlavning, måtte dette ske i den 6 timers arbejdsdag, som eleverne efter loven må arbejde i, og der skulle da betales dem den almindelige time-løn, som eleverne oppebærer. Derved ville omkostningerne blive dobbelt så store som udgiften til en almindelig månedslønnet husassistent til f. eks. 175 kr., som vel har 10—11 timers arbejdsdag, ganske bortset fra, at der ved forsøg på at anvende elever ved madlavning gik en mængde porcelæn i stykker og forsvandt rationerede varer som sukker, smør, margarin o. s. v. Vi skal jo huske, hvilket klientel vi har med at gøre. Men må jeg ikke i den forbindelse stille spørgsmålet: Anvendes der ikke også i kaserneerne, i de nye soldaterlejre o. lign. i udstrakt grad lønnet kvindeligt medhjælp? Er det ikke på linie med det, der her er